

Väljaandja:	Tallinna Linnavolikogu
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	13.06.2016
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	Hetkel kehtiv
Avaldamismärge:	RT IV, 10.06.2016, 5

Tallinna Keskraamatukogu kasutamise eeskiri

Vastu võetud 02.06.2016 nr 19

Määrus kehtestatakse rahvaraamatukogu seaduse § 16 jakultuuriministri 12. juuli 2004 määruse nr 9 #Rahvaraamatukogu töökorraldusejuhend# § 12 lõike 1 alusel.

§ 1. Üldsätted

(1) Tallinna Keskraamatukogu (edaspidi *raamatukogu*) kasutamise eeskiri (edaspidi *eeskiri*) reguleerib raamatukoguteenindusosakondade, raamatukogubussi ja haruraamatukogude teenindusekorraldust ning lugejate õigusi ja kohustusi.

(2) Raamatukogu põhiteenused onteavikute kohapeal kasutamine ja kojulaenus ning avalikule teabeülldkasutatava andmesidevõrgu kaudu juurdepääsu võimaldamine. Raamatukogupõhiteenused on tasuta.

(3) Eriteenused (koopiate tegemine, printimine jms) on tasulised. Eriteenuste eest võetava tasu suuruse kehtestab Tallinna Kultuuriamet.

(4) E-raamatute laenutamist, raamatukoguseadmete ja vahendite ning raamatukogu traaditaandmesidevõrgu (wifi) kasutamist reguleerivad raamatukogu direktorikäskkirjaga kinnitatud eeskirjad.

(5) Raamatukogu tagab, et kõik lugejad saavad tutvuda raamatukogu kasutamise eeskirjaga nii kohapeal kui ka raamatukogu veebilehel. Lugejatele, kes on andnud raamatukogule oma e-posti aadressi, saadab raamatukogu eeskirja muutusest teate ka e-posti aadressile.

§ 2. Lugejaks registreerimine ja ümberregistreerimine

(1) Lugejaks registreeritakse kehtivaisikutunnistuse (edaspidi *ID-kaart*) või mõne muu isikut tõendavadokumendi alusel ning raamatukogu lugejate andmebaasi tehtav lugejakirjeseotakse lugejakaardiga.

(2) Lugejakirjesse märgitakse lugejaõigused raamatukogu kasutamisel.

(3) Lugejaks registreerimisel tuleb esitada alljärgnevad andmed:

- 1) ees- ja perekonnanimi;
- 2) isikukood;
- 3) elukoha aadress(id);
- 4) e-posti aadress;
- 5) telefoninumber.

(4) Alla 18-aastane isik registreeritakse lugejaks isikut tõendava dokumendi alusel, kuni 15-aastane õpilane ka õpilaspileti alusel. Teavikute (sh e-lugeri jm seadmete ning vahendite, mis on loetletud raamatukogu veebilehel) kojulaenutamise õiguse annab vanema või eestkostja (edaspidi *vanem*) kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis antud nõusolek. Vanema nõusolek kehtib alaealise 18-aastaseks saamiseni. Kui alla 18-aastane isik ei ole raamatukogu teenuseid kasutanud kolmaastat, tuleb vanemal anda uus nõusolek.

(5) Pärast lugejaks registreerimist saabisik raamatukogu kasutamise õiguse üheks aastaks. Igal aastal registreeritakse lugeja isikut tõendava dokumendi alusel ümber, kontrollides lugejaks registreerimisel esitatud andmete kehtivust, ning pikendatakse raamatukogu kasutamise õigust ühe aasta võrra.

(6) Lugeja (alla 18-aastase isiku puhul vanem) on kohustatud raamatukogu teavitama oma nime, elukoha ja e-postiaadressi ning telefoninumbri muutumisest.

(7) Võlglaaneregistreeritakse ümber pärast võla likvideerimist.

§ 3. Lugeja andmetekasutamine

(1) Lugeja ja alla 18-aastase isiku puhul tema vanema andmed kantakse raamatukogu lugejate andmebaasi, mida lisaks Tallinna Keskraamatukogule kasutavad ka teised Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortiumisse kuuluvad raamatukogud ja mäluasutused. Lisaks eeskirja § 2 lõikes 3 nimetatud andmetele sisestatakse andmebaasi ka raamatukogulugejakaardi, ID-kaardi või elamisloakaardi number ja kehtivusaeg ning teenustega seotud andmed. Lugejate andmebaas salvestab lugeja genereeritud salasõna e-kataloogis ESTER krüptitud kujul.

(2) Lugeja kontaktandmed kustutatakse lugejate andmebaasist, kui lugeja ei ole raamatukogu teenuseid kasutanud kolme aastat. Lugejakirje (lugejakaardi number jms) kustutatakse andmebaasist, kui lugeja ei ole raamatukogu teenuseid kasutanud viis aastat. Võlglaste kontaktandmetega lugejakirjet ei kustutata.

(3) Raamatukogu arvuteid kasutavate isikute andmed kantakse arvutite haldussüsteemi kuuluvasse Tallinna Keskraamatukogu andmebaasi.

(4) Raamatukogu arvutite broneerimissüsteemi kasutavate isikute andmed kantakse Tallinna Keskraamatukogu broneerimissüsteemi kasutajate andmebaasi.

(5) ID-kaarti või elamisloakaarti lugejakaardina kasutavate lugejate digitaalallkiri ja kontaktandmed kantakse Tallinna Keskraamatukogu ID-kaardiga lugejate andmebaasi.

(6) E-raamatute laenutus- ja lugemiskeskonda ELLU kasutavate isikute andmed kantakse raamatukogu lugejate ELLU kasutajate andmebaasi.

(7) Eeskirja § 2 lõikes 3 nimetatud andmeid kasutatakse selleks, et tuvastada lugeja, osutada raamatukogu pakutavaid teenuseid, sh saata teavikute tagastamise tähtpäeva möödumisel meeldetuletus järelejätmise korral ettekirjutus, ning andmeid statistiliselt analüüsida.

(8) Raamatukogu tagab isikuandmete kaitsega väljasta § 2 lõikes 3 nimetatud andmeid kolmandatele isikutele, v.a. seadusega ettenähtud juhtudel.

(9) Lugeja ja alla 18-aastase isiku puhul tema vanema elukoha andmeid kontrollitakse raamatukogus Eesti rahvastikuregistrist (edaspidi *rahvastikuregister*).

§ 4. Lugejakaart

(1) Raamatukogu teenuseid saab kasutada lugejakaardi esitamisel. Lugejakaardina saab kasutada raamatukogu lugejakaarti, ID-kaarti või elamisloakaarti.

(2) ID-kaardi kasutamiseks lugejakaardina on vaja kehtivat sertifikaati, PIN-koode digitaalallkirja andmiseks ja kehtivat e-posti aadressi. Kui lugejakaardina võetakse kasutusele ID-kaart, muutub varem vormistatud raamatukogu lugejakaart kehtetuks. Uue ID-kaardi saamiselt tuleb selle ümberregistreerimiseks pöörduda raamatukoguhoidja poole. Digitaalallkirja uuesti andma ei pea.

(3) Lugeja õigused raamatukogu kasutamisel nähtuvad lugejakaardiga seotud lugejakirjest. Raamatukogu teenuseid võib ainult kohapeal kasutada:

- 1) lugeja, kellel ei ole rahvastikuregistris Eesti elukoha aadressi või kes ei ole esitanud raamatukogule püsiva elukoha aadressi Eestis ega ole maksnud tagatist, on õiguskasutada raamatukogu teenuseid ainult kohapeal;
- 2) alla 18-aastane isik, kellel puudub vanema kirjalik nõusolek vastutada alla 18-aastase isiku tegevuse eest raamatukogus.

(4) Lugeja kinnitab digitaalallkirjaga või raamatukogu lugejakaardile antava omakäelise allkirjaga, et nõustub täitmise raamatukogu kasutamise eeskirja, hoiab ennast kursis eeskirja muudatustega ja on teadlik oma isikuandmete töötlemisest eeskirjas sätestatud ulatuses. Digitaalallkirja andmise kohta saadab raamatukogu lugeja e-posti aadressile kinnituse.

(5) Raamatukogu lugejakaart on tasuta. Raamatukogul on õigus kampaania korras väljastada tasuta lugejakaarte.

(6) Raamatukogu lugejakaardil on lugeja identifitseerimiseks vajalik võõtkood ja võõtkoodi number.

(7) Lugejakaardi kasutamise eest vastutab lugeja. Raamatukogu lugejakaarti on keelatud anda teistele isikutele. Lugejakaardi kadumisest on lugeja kohustatud raamatukogu viivitamata teavitama. Uue lugejakaardi saab hinnakirja alusel ID-kaardi või mõne muu isikut tõendav dokumendi alusel.

§ 5. Teavikute kohapeal kasutamine ja kojulaenutus

(1) Lugejal on õigus laenutada lugejakaardi alusel korraga kuni 30 teavikut, sh kuni 15 heli- ja videosalvestist sõltuvalt raamatukogu heli- ja videosalvestiste kogu suurusest ja nõudlusest. Videote laenutamisel järgitakse filmidele kehtestatud eapiiranguid.

(2) Teavik laenutatakse koju 21 päevaks. Tagastustähtaega on võimalik pikendada kuni kolm korda enne tagastustähtpäeva saabumist ja hiljemalt tagastustähtpäeval kohapeal, telefoni või e-posti teel või e-teeninduse kaudu e-kataloogis ESTER, kui teavikut ei vaja teised lugejad. Raamatukogu võib tagastatud teaviku samale lugejale uuesti välja laenutada juhul, kui seda ei vaja teised lugejad. Selleks peab lugeja tulema koosteavikuga raamatukokku.

(3) Lugejate seas väga nõutud teavikuvõib raamatukogu laenutada ka lühemaks ajaks kui 21 päevaks ilmatagastustähtaja pikendamise võimaluseta.

(4) Heli- või videosalvestisi laenutatakse koju seitsmepäevaks. Tagastustähtaega on võimalik pikendada kuni kolm korda ennetagastustähtpäeva saabumist ja hiljemalt tagastustähtpäeval kohapeal, telefoni või e-posti teel või e-teeninduse kaudu e-kataloogis ESTER, kui teavikut ei vajateised lugejad. Koju laenutatakse helisalvestisi, mille Eestis levitamise algusest on möödunud neli kuud. Videosalvestisilaenutatakse koju laenutuslitsentsi olemasolul.

(5) Ajakirju laenutatakse koju 14 päevaks ilma tagastustähtaja pikendamise võimaluseta. Köidetud ajakirju laenutatakse 21 päevaks ja tagastustähtaega on võimalik pikendada kuni kolm korda enne tagastustähtpäeva saabumist ja hiljemalt tagastustähtpäeval kohapeal, telefoni või e-posti teel või e-teeninduse kaudu e-kataloogis ESTER, kui teavikuid ei vaja teised lugejad.

(6) Ajalehti laenutatakse koju seitsmepäevaks ilma tagastustähtaja pikendamise võimaluseta. Ajalehtede kojulaenutust reguleerib raamatukogu direktori käskkirjaga kinnitatud eeskiri.

(7) Lugejalt võib nõuda teavikujalaenutamisel tagatist, kui lugeja elukoohaandmed ei ole kantud rahvastikuregistrisse või kui tal puudub püsiv elukoht Eestis või kui see on vajalik teaviku väärtuse tõttu lähtuvalt Tallinna Linnavalitsuse (edaspidi *linnavalitsus*) määrusega kehtestatud Tallinna Keskraamatukogu tagatise võtmise ja tagastamise korrast.

(8) Lugeja on kohustatud laenatud teavikutagastama laenustähtaja jooksul. Tähtjaks tagastamata teavikutagastustähtaega ei pikendata. Võlglaste uusi teavikuid ei laenutata.

(9) Teaviku tagastustähtpäeva möödumise korral saadetakse lugejale meeldetuletus kahe kuu jooksul e-posti või postiteel või teavitatakse lugejat telefoni teel. Meeldetuletuses märgitakse laenutatud teaviku(te) nimetus(ed) ja möödunud tagastustähtpäev ning antakse uus tähtpäevvõlgnevuse likvideerimiseks. Raamatukogu võib sõltuvalt teaviku nõudlusest saata rohkem kui ühe meeldetuletuse. Alla 18-aastase isiku puhul võib raamatukogu vanema andmete olemasolul meeldetuletuse saata vanemale.

(10) Enim nõutud teatmeteoseid ja teavikuteainueksemplare, perioodikaväljaannete viimaseid numbreid ning eritiväärtuslikke teavikuid saab kasutada ainult kohapeal.

(11) Lugejal on võimalik panna end raamatukogus leiduvate teavikute (v.a perioodika) ootejärjekorda ning raamatukogu teavitab lugejat teaviku laenutamise võimalusest. Teavitus e-postiaadressile on tasuta. Kui teaviku raamatukogusse saabumisest antakse lugejale teada telefoni teel, siis tasub teatamise kulud lugeja. Teavikut hoitakse lugeja jaoks kaks päeva. Lugeja võib olla kuni viie teaviku ootejärjekorras.

(12) Raamatukogus puuduv teavik, mida ei ole ka teistes Tallinna raamatukogudes, tellitakse raamatukogudevahelisel laenutuse teel lugeja soovil ja kulul mõnest teisest Eesti raamatukogust.

(13) Lugeja võib lihtkirjalikuvolitusega volitada teise isiku enda nimel teavikuid laenutama.

(14) Tallinna linna elanikele, kestervisliku seisundi tõttu ei ole võimalised raamatukogu külastama, korraldab raamatukogu nende soovi korral tasuta koduteeninduse.

(15) Raamatukogu pakub juriidilistele isikutele rändkoguteenust. Raamatukogu ja juriidilise isiku vahel sõlmitakse leping, millega reguleeritakse teavikute laenutamine ja juriidilise isiku vastutus.

§ 6. Lugeja vastutus

(1) Lugeja kannab materiaalselt vastutust tema kasutusse antud teaviku, seadme või vahendi eest.

(2) Teaviku saamisel peab lugejakontrollima selle korrasolekut. Rikutud teavikust tuleb teavitada raamatukogu hoidjat. Kui teaviku puudused avastatakse tagastamisel, vastutab teaviku eest selle tagastanud lugeja.

(3) Kui lugeja ei tagasta laenatud teavikut tähtpäevaks, nõuab raamatukogu viivitatud aja eest tasu alljärgnevalt:
1) kui tagastustähtpäevast on möödunud kuni 30 päeva, siis tuleb lugejal tasuda 0,03 eurot iga viivitatud päeva eest ühe teaviku kohta;

2) kui tagastustähtpäevast on möödunud üle 30 päeva, tasub lugeja 0,06 eurot iga viivitatud päeva eest ühe teavikukohta.

(4) Kui lugeja tagastab teaviku tagastustähtpäevale järgneva kahe päeva jooksul, on raamatukogul õigus tasu võtmisest loobuda. Raamatukogul on õigus korraldada kampaania, mille käigus ei võeta teavikutetagastamise korral viivitatud aja eest tasu.

(5) Rikutud või tagastamata jäetud teaviku on lugeja kohustatud asendama sama teose teise eksemplariga (võib olla uuem trükk). Erandkorras võib lugeja teaviku asendada ka teavikuga, milleraamatukogu teenindusosakonna või haruraamatukogu juhataja on tunnistanud samaväärseks.

(6) Kui lugeja ei tagasta laenatud teavikut või ei asenda rikutud või kaotatud teavikut, on ta kohustatud tasumisele hinna kümnekordses suuruses. Lugeja poolt juba makstud summat pärast rikutud või kaotatud teaviku asendamist tagasi ei maksta. Enne 1992. aastat ilmunud teaviku minimaalne hind on 3,20 eurot juhul, kui teavikust ei ole ilmunud uuemat trükki, mille hinda aluseks võtta.

(7) Alla 18-aastase isiku tekitatud kahju hüvitab vanem. Hüvitist ei nõuta kuni 6-aastase (kaasa arvatud) lapse rikutud raamatu eest, mis on mõeldud väikelastele ja on trükitähtedega, kuid rikutud raamat tuleb raamatukogule tagastada.

(8) Lugeja laenusõigus taastatakse, kui linna finantsteenistusest on saadud kinnitus makse (teaviku kümnekordne hind ja/või tasu viivitatud aja eest) laekumise kohta.

(9) Raamatukogu annab lugejale tähtaja käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 6 nimetatud summade tasumiseks või punktis 5 nimetatud teaviku asendamiseks. Tähtpäevaks maksmata summa tasumiseks teeb linnavalitsus lugejale ettekirjutuse koos selle täitmata jätmise korral sundtäitmise algatamise hoiatusega. Ettekirjutuses märgitakse selle vaidlustamise võimalus, tähtaeg ja kord. Kui lugeja jätab hoiatuses märgitud tähtaja jooksul ettekirjutuse täitmata, on linnavalitsusel õigus anda ettekirjutuse sundtäitmiseks täitemenetluse seadustikus sätestatud korras. Linnavalitsus võib nimetatud pädevuse anda raamatukogule. Alla 18-aastase isiku puhul esitatakse ettekirjutus vanemale.

(10) Lugeja suhtes, kelle vastu on algatatud käesoleva paragrahvi lõikes 9 sätestatud korras menetlus, kehtib laenuskeeld kuni menetluse lõpuni.

§ 7. Raamatukogusisekord

(1) Raamatukogu sisekorraeskirjakehtestab raamatukogu direktor käskkirjaga.

(2) Raamatukogu sisekorraeskirjapigutatakse avalikku, külastajatele nähtavasse kohta ning avaldatakse raamatukogu veebilehel.

(3) Raamatukogu sisekorraeskirja onkohustatud täitma kõik külastajad.

(4) Lugejal on keelatud raamatukoguruumides rikkuda avalikku korda, sealhulgas eksida üldtunnustatud tavade ja heade kommete vastu, solvata oma käitumisega inimväärikust ja ühiskondlikkumoraalitunnet.

(5) Ettepanekuid, arvamusi ja pretensioone võib esitada kas raamatukogus kohapeal, e-teeninduse kaudu raamatukogu veebilehel või telefoni teel. Teenindusega seonduvaid pretensioonelahendavad raamatukogu teenindusosakonnade ja haruraamatukogude juhatajad.

§ 8. Määrusekehtetuks tunnistamine

Tallinna Linnavalikogu 27. jaanuari 2011 määrus nr 2 #Tallinna Keskraamatukogukasutamise eeskiri" tunnistatakse kehtetuks.

Kalev Kallo
Tallinna Linnavalikogu esimees